Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

Muistio

27.9.2021

VN/24440/2021
VN/24440/2021-MMM-1

Lausunto Maa- ja metsätalousvaliokunnalle

Asia: E 106/2021 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto EU:n uudesta vuoteen 2030 ulottuvasta metsästrategiasta

Maa- ja metsätalousministeriö näkee EU:n metsästrategiassa paljon hyvää, ja joiltain osin strategian sisältö on haasteellinen. Metsiin liittyvät ilmasto- ja biodiversiteettinäkökulmat ovat hyvin mukana strategiassa. Metsien ja metsäsektorin kokonaispotentiaali ja kestävyyden taloudelliset ja sosiaaliset ulottuvuudet olisivat kaivanneet vielä tasapainoisempaa lähestymistä strategiassa.

Metsien sosioekonomiset näkökulmat

Komission tavoin Suomi haluaa edistää puurakentamista sekä pitkäkestoisten puutuotteiden osuutta, mutta samalla on muistettava, että metsien hyvään ekologiseen tilaan perustuva **metsätalous ja metsäsektori muodostavat kokonaisuuden**, ja että metsiä käsiteltäessä syntyy erilaisia jakeita, joita voidaan käyttää eri tarkoituksiin.

Metsäpohjainen bio- ja kiertotalous rakentuvat metsätalouden, metsästä saatavien tuotteiden ja palveluiden sekä ekosysteemipalveluiden resurssitehokkaan käytön varaan. Erilaisten lyhyt- ja pitkäikäisten puupohjaisten tuotteiden roolit tulisi tunnistaa ja nähdä osana kokonaisuutta nyt ja tulevaisuudessa.

Puuraaka-ainepohjaiset tuotteet voivat korvata fossiilipohjaisia tuotteita. Ilmastonmuutoksen hillinnän kannalta on kuitenkin edelleen tarpeen kehittää puupohjaisia tuotteita elinkaaren ja korvaushyötyjen näkökulmasta. **Lisäksi puupohjaiset tuotteet voivat olla tärkeitä yhteiskunnan eri toimintojen mahdollistamisessa. Puulla on Suomessa merkittävä rooli uusiutuvan energian tuotannossa.**

Uusiutuvana, kierrätettävänä ja biohajoavana materiaalina puu tarjoaa ratkaisuja globaaleihin ympäristöongelmiin, kuten kertakäyttömuoveista aiheutuvaan merien saastumiseen, kun biomassan käytössä tunnistetaan ekologisen kestävyyden asettamat rajat. **Uudet, innovatiiviset puupohjaiset tuotteet, prosessit ja palvelut ovat merkittävä kasvumahdollisuus Suomessa. On tärkeää, että teollisuuden toimintaedellytykset ja investointimahdollisuudet uuteen kestävään tuotantoon säilyvät ja vahvistuvat.**

Suojelu ja ennallistaminen

EU-tasolla voidaan sopia yhteisistä tavoitteista, mutta jäsenmaiden on voitava valita tavoitteisiin sopivat **keinot itsenäisesti.** Suomen laajaa osaamista metsästrategian kysymyksistä on tärkeä käyttää EU-yhteistyössä hyväksi.

EU:n perussopimuksissa ei ole määritelty oikeusperustaa EU:n yhteiselle metsäpolitiikalle. EU:lla on kuitenkin toimivaltaa ympäristö-, maatalous- ja energiasektoreilla, jotka joko suoraan tai välillisesti vaikuttavat metsiin. **Valtioneuvoston EU-selonteossa otetun kannan mukaisesti metsäpolitiikan tulee olla**

Postiosoite Postadress Postal Address	Käyntiosoite Besöksadress Office	Puhelin Telefon Telephone	Faksi Fax Fax	s-posti, internet e-post, internet e-mail, internet
Maa- ja metsätalousministeriö PL 30 00023 Valtioneuvosto	 Hallituskatu 3 A Helsinki	 29 516 001 35 829 516 001		 kirjaamo@mmm.fi

jatkossakin EU:ssa kansallisen päätäntävallan piirissä, koska jäsenvaltiot ja niiden olosuhteet ovat erilaisia. Tästä periaatteesta on myös strategian ehdotusten jatkovalmistelussa pidettävä kiinni.

Sikäli kun komission ehdottama **yhteismitallisten kansallisten metsästrategioiden laadinta ja seuranta sisältää uusia sitovia kriteerejä tai kynnysarvoja metsien kestävälle hoidolle ja käytölle**, se voi tiedonannon perusteella **sisältää toimivallan kaventumiseen viittaavia elementtejä**.

Lähempänä luontoa -sertifiointijärjestelmän toimeenpanosta ei ole saatavilla kattavia tietoja esimerkiksi järjestelmän toimeenpanon suhteen. **Komission esitys vaikuttaisi nykyisten järjestelmien kanssa päällekkäiseltä** ja tämä edellyttää **lisäselvitystä** ennen lopullista kannanmuodostusta.

Jäsenmaat ja niiden olosuhteet ovat erilaisia, ja jokaisella tulisi olla tieteeseen perustuvat kestävän metsänhoidon suositukset. MMM korostaa **selkeiden ja vakiintuneiden käsitteiden hyödyntämistä.**

Aktiivisella ja oikea-aikaisella metsänhoidolla ja metsäluonnon monimuotoisuuden turvaamisella voidaan lisätä metsien sopeutumiskykyä ja ennaltaehkäistä metsätuhojen leviämistä. Ilmastonmuutokseen liittyvä kohonnut riski tuhojen esiintymiseen, esimerkiksi myrsky- ja hyönteistuhot sekä metsäpaloriski voivat vaarantaa metsien nieluvaikutuksen.

Uusien metsien kestävään hoitoon ja käyttöön liittyvien kriteerien ja indikaattorien tulisi perustua tieteelliseen tietoon ja yleiseurooppalaisen FOREST EUROPE -metsäministeriprosessissa tehtävälle työlle. Yksityiskohtaisten kynnysarvojen, jos niitä halutaan laatia, tulee perustua parhaaseen olemassa olevaan tietoon ja niistä tulee voida päättää kansallisella tasolla. Kansainvälisen metsäraportoinnin harmonisoimiseksi on tehty pitkäjänteistä työtä. Suomi toteaa, että EU:n tulisi osaltaan edistää tätä työtä ja erityisesti raportointia.

Strategian ennallistamistavoitteet kohdistuvat erityisesti hiilirikkaisiin ekosysteemeihin, joilla on synergiahyötyjä vesien ja luonnon monimuotoisuuden tilaan. Suomi ymmärtää tarpeen kehittää hiilirikkaiden suometsien ja turvemaiden kestävää hoitoa ja käyttöä, ja haluaa korostaa **turvemaiden metsätalouden merkitystä koko yhteiskunnalle ja alueellisesti.**

Metsien seuranta ja raportointi

Suomi on sitoutunut toimittamaan tilastotietoa EU-prosesseihin sekä kansainvälisiin metsiin liittyviin prosesseihin, mutta tarpeetonta hallinnollista taakkaa päällekkäisistä raportoinneista on vältettävä. **Toimitettavan tiedon ei tule olla paikkatietoon sidottua siten**, että **yksityisyys, omaisuudensuoja** ja yksityiskohtaisesti pysyviin koealoihin perustuva **tiedonkeruujärjestelmä valtakunnan metsien inventoinnissa vaarantuvat.**

MMM tukee tietopohjaista päätöksentekoa, ja edistää metsävaratiedon avointa saatavuutta. Metsien tilasta kertovan tiedon tulisi olla helposti saatavilla, ja yhteistyötä raportoinnin harmonisoimiseksi tulee jatkaa. **Tiedonkeruun ja analysoinnin tulee perustua kansallisiin metsäinventointeihin** sekä muuhun metsäntutkimukseen mukaan lukien monimuotoisuustutkimus.

Strategia ehdottaa EU:n laajuista metsien seurantakehystä. **Suomen mielestä komission olisi tärkeää tunnistaa olemassa olevien kansallisten metsäohjelmien tai –strategioiden rooli metsiin liittyvien tavoitteiden edistämisessä.** Jäsenmaat voivat tukea toisiaan parhaiden käytänteiden vaihtamisessa näiden metsäohjelmien tai -strategioiden valmistelussa ja toteutuksessa ja samalla tehdä kansallisia metsiin liittyviä tavoitteita tunnetuksi laajalti.

Osallistava ja johdonmukainen metsähallinto

On tärkeää, että metsiin liittyviä eri näkökulmia käsitellään tasapainoisesti ja kokonaisvaltaisesti, eikä komission työryhmistä muodostu suuren kokonsa vuoksi **ainoastaan tiedotuskanavia**, jolloin jäsenmaiden ja komission **yhteinen työskentely** vähenisi entisestään.

Jakelu: Maa- ja metsätalousvaliokunta

Lisätietoja: MMM LVO Metsä- ja bioenergiayksikkö, Elina Warsta